



VAREN-VARIA

Mededelingenblad van de Nederlandse Varenvereniging

REDAKTIE: j.j.comijs, zaalboslaan 12, 6881 RH VELP
(085-634416)

no.10 - juni 1989

EXCURSIE NAAR HEERLEN

Op zaterdag 29 juli is er gelegenheid, onder leiding van ons bestuurslid C.G.M.v.d.Moesdijk een bezoek te brengen aan de varenverzameling in de tuin van het Algem.Burgelijk Pensioenfonds te Heerlen en in het kasteelpark te Elslo. Deelnemers kunnen zich bij ondergetekende opgeven uiterlijk op 22 juli. Verzamelpunt is de ingang van het NS-station te Heerlen. U wordt daar verwacht rond 10.36, de aankomsttijd van de intercity uit Amsterdam. De excursie duurt ruim vier uur.

j.j.c.

NAJAARSRUILBEURS TE UTRECHT

Misschien wilt nu alvast noteren, dat onze najaars-ruilbeurs, annex ledenvergadering op zaterdag 30 september zal worden gehouden in het provisorium van het Universiteitscentrum De Uithof te Utrecht, van 10 tot 14 uur.

j.j.c.

LEDENLIJST

Op de nieuwe ledenlijst, die ik u toezond, heeft u kunnen zien, dat ons ledental weer is toegenomen. Afgelopen maand meldden zich aan:
mw.J.P.de Feijter, Krugerstraat 102, 1782 ES DEN HELDER
R.Horn, C.J.v.Tuyl v.Serooskerkeweg 39-I, 1076 JC AMSTERDAM
Wed.P.Eveleens & Zn., postbus 35, 1430 AA AALSMEER
Th.Ploeger & Zn,Blauwkapelseweg 73, 3731 EB DE BILT
(het huisnummer op de lijst is dus gewijzigd!)

C.van Gulyk, Comeniushof 31, 1216 HD HILVERSUM
Drenth Tuincentrum bv., Groningerstraat 193, 9402 LD ASSEN
R.Pap, Lindenlaan 2a, 3319 XK DORDRECHT

DE VRUGTMAAKING DER VARENS IS DUISTER (deel 2 - vervolg van Varen-Varia no.9)

De Engelschman W.Cole van Bristol deed nader Waarneemingen daar omtrent, die door hem in 't jaar 1669 Briefswijze aan den beroemden Hook medegedeeld werden en vervolgens door deezzen aan 't licht gegeven; waarvan ons Ray kortelyk het volgende meldt:
De Huisjes of Doosjes, die het Zaad bevatten, zijn in de meeste Planten van dit Geslacht kleiner dan een aschgrauw Zandkorreltje, tot de helft, ja in sommigen tot een derde of vierde deel en minder, gelijkende veel naar zekere Blaasjes met Ringetjes of wormachtige Bandjes omwonden. Onder deezze Blaasjes waren er, die men rekende omtrent honderd, geheel met het bloote Oog onzichtbaare Zaadjes te bevatten.
De Bladen, inzonderheid het Wijfjes Varen, voorzigtig vergaderd en be waard zijnde, vervolgens in de Zon of open Lugt geplaatst, wierdt men een sterke Beweeging in derzelve Wolligheid gewaar, en de Zaadhuisjes borsten, werpende het Zaad uit, waarbij zig tevens een knappend Geluid openbaarde, inzonderheid wanneer men dezelve op een Papier bijeen vergaderd hadt; en door het Mikroskoop zag men de Zaadjes uit derzelve hier en daar verspreid.

Die Zaadhuisjes en Zaadjes worden in alle Haairplanten, gelijk de Varens, Steenruy, Hartstong en anderen, hoezeer ook in grootte en gedaante verechillende, bijna van dezelfde figuur en groote bevonden. De ongemeene kleinheid der Zaadjes was, in vergelijking met het Gewas, verbaazende. Nogthans vindt men bij dezelve, met het Mikroskoop Dier-tjes loopen, die nog veel kleiner waren. De Zaadjes der Varens gelee-ken naar 't Zaad van Vitsen of Linzen, en sommigen waren als drooge Erwten gerimpeld; maar die van 't Boomvaren verschilden in figuur en kleur. De overigen roodachtig of bruin zijnde, waren deeze geel en Nier-vormig als 't Zaad van Rupsklaveren.

Onder de Voorzitting zelfs van den Ridder Linnaeus is in den jaare 1745 te Upsal door den Heer Heiligtag eene Verhandeling verdedigd; waarin de Vrugtmaaking der Varens aldus beschreven wordt:

Aan den agterkant der Bladen van deeze Planten komen, in zekere kuil-tjes, samengehoopte Bolletjes voor, met Vliesjes gedekt, op zijn tijd gapende, uittocht aan denzelven geeft. Deeze Bolletjes, op een Haair-achtig Steeltje zittende, zijn doorgaans Kloottrond en met een gedraaid veerkragtig Ringetje gezoomd, 't welk los springende het Bolletje tweekleppig opent. Als dan werpen die Bolletjes een Stof uit, welks Deeltjes, onzichtbaar voor 't bloote Oog, door het Mikroskoop van een bepaalde figuur, met eenige Haairtjes gewapend, verschijnen. Dat open-springen doet de Bolletjes, op een Papier samengehoopt, als levendige Diertjes zig vertoonen.

Om te bewijzen dat de barstende Bolletjes op de agterzijde der Bladen Vrugten of Zaadhuisjes zijn, heeft men jonge Plantjes uit dit Stof, door hetzelfde op een bekwaame plaats te zaaien, bekomen. Haller brengt ten dien opzichte de Proeven bij van Staehelinus, door wien de Hertstonge dus geteeld was op een Muur; waarvan hij aan Plantjes van verschillende grootte de blijken hadt. Ook kan men niet zeggen, dat de kleinheid der Bolletjes dit ongeloofbaar maakt.

Maar aan den anderen kant komen die Bolletjes en derzelver gesteelde Huisjes, benevens derzelver losbarsting, zo zeer met het Stuifmeel der Bloemen overeen, dat zij van veelen voor Meelknopjes (Antherae) en dus voor de Mannelijke deelen der Vrugtmaaking, dat is voor Bloemen gehouden worden; terwijl dan de Vrouwelijke en het Zaad nog onbe-kend zijn zouden.

Na deze bloemlezing over wetenschap uit vroeger dagen, willen wij een volgende keer een paar varenbeschrijvingen citeren uit hetzelfde boek.

g.j.proper

WATERVARENS TEGEN MUGGEN

Een van onze leden vond in het tijdschrift Eos (mei 1989) het volgen-de artikel:

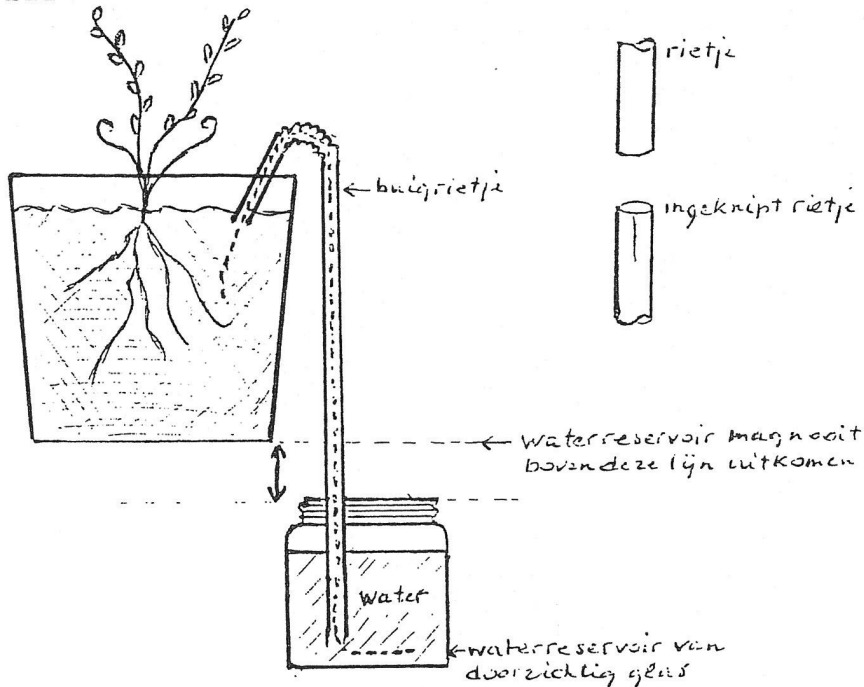
De Azolla watervaren (kroosvaren-red.), door rijstboeren al lang ge-waardeerd voor zijn mestende werking, is ook nuttig in de strijd tegen muggen en andere insekten. Omdat de varen in dichte concentraties op het wateroppervlak drijft, wordt de broedmogelijkheid van de insek-ten zeer beperkt.

Naar de mening van de Chinese hoogleraar Lu Bao-lin zouden de eigen-schappen van deze watervaren nog beter gebruikt kunnen worden. De Azolla bestaat uit zes soorten. Zij komen vooral in warme landen voor en drijven op het wateroppervlak, waar zij een dicht bladerdak vormen. Sommige soorten groeien razendsnel: zij verdubbelen hun volume binnen de negen dagen; er zijn zelfs soorten die dit binnen drie dagen doen. De boeren moeten hierop inspelen volgens de hoogleraar.

Uit proeven is gebleken dat zowel de mug Anopheles sinensis, gevreesd als overbrenger van de malaria, als de Anopheles albopictus, die de veroorzaker is van de Dengue-koorts, hun eieren kwijt willen op de Azolla-varens. Maar de larven uit die eieren komen niet tot ontwikke-ling, waardoor hun vermeerdering sterk wordt geremd. Als de boeren zorgen dat er tijdens de broedtijd van de muggen voldoende Azolla is

gekweekt, zal dat een remmende werking hebben op de muggenoverlast, aldus de Chinese hoogleraar.

VARENS WATERGEVEN IN DE VAKANTIE



toelichting bij tekening:

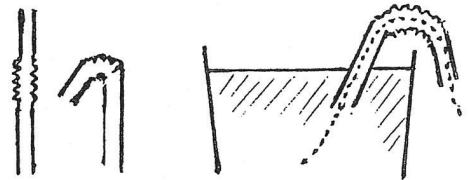
a. te gebruiken een buigbaar limonaderietje; door inknippen (afb.) kunnen twee rietjes in elkaar worden geschoven.

b. ----- te gebruiken dikke draad van wol, katoen, acryl.

c. ↓ = afstand tussen bodem bloempot en waterreservoir; hoe groter die afstand is, hoe minder water krijgt de plant.

werkwijze:

1. leg de te gebruiken draad in het water tot hij zinkt; de luchtbelletjes zijn er dan uit
2. maak de potgrond vochtig
3. doe draad door rietje (zuigen, blazen of met breinaald); draad moet aan beide zijden ong. 4 cm uitsteken
4. rietje met draad in waterreservoir doen
5. bovenkant rietje ombuigen
6. met pincet gaatje maken in potaarde; hierin rietje met draad steken (rietje moet dus ook een stukje in de grond om draad tegen uitdrogen te beschermen - zie afb.)
7. aarde goed aandrukken voor het goede contact met de draad
8. onderkant van rietje in waterreservoir moet steeds onder het waternivo blijven; mede om het uitdrogen van de draad te voorkomen
9. waterreservoir afdekken om water schoon te houden (stof, schimmel)
10. er moet op worden toegezien, dat het waternivo steeds lager is dan de bodem van de bloempot; is dat niet het geval, dan krijgt de pot te veel water, dat dan onderuit de pot loopt
11. de grootte van het waterreservoir hangt af van de grootte van de bloempot en van het aantal potten, dat op één reservoir wordt aangesloten



Volgens bovenstaand systeem kan een varenplant 3 à 4 weken voor zichzelf zorgen. Uiteraard vermijdt u volle zon, aangezien potaarde en draad dan kunnen uitdrogen. Wel kan het nodig zijn, dat u halverwege uw vakantie het waterreservoir laat bijvullen.

Ik heb zelf bovenomschreven systeem een aantal weken uitgeprobeerd met zeer bevredigend resultaat.

luuk jaarsma

VRAGENRUBRIEK

Ik ben op zoek naar een exemplaar of sporen van de maanvaren (botrychium lunaria). Wie kan mij helpen?
R.P.Huibers, Dwarspad 15, 1721 BP BROEK o. LANGEDIJK

KORREKTIES OP LEDENLIJST

- a. het huisnummer van de fa.Ploeger (no.51 op de lijst) is gewijzigd in 73
- b. de naam achter no.2 op de lijst moet luiden: Beukelaar, de post-code 1261

KOPIE VOOR VAREN-VARIA

Graag doe ik een beroep op al onze leden, kopie voor ons blad op te sturen. Misschien heeft u zelf iets te melden, wat voor alle leden interessant is. Het kan ook zijn, dat u ergens een artikel aantreft, dat voor ons belangwekkende informatie bevat. U kunt ons dat dan toezenden.

Wij zijn bezig, de redaktie van VAREN-VARIA uit te breiden. Hiertoe hebben wij enkele leden benaderd, echter met weinig succes tot dusver. Heeft u suggesties op dit punt, dan zullen wij die graag vernemen.

j.j.c.

BESTUURSMEEDEDELINGEN

1. Om onze vereniging meer bekendheid te geven, lieten wij een affiche maken, die wij toezonden aan een 12-tal hortussen in Nederland en België. Ook zonden wij een stapeltje folders.
2. Wij zonden onze affiche tevens aan onze kwekerij-leden met het verzoek hem op een geschikte plaats in het bedrijf op te hangen.
3. Op de toezending van onze Statuten-tekst aan alle leden zijn geen reacties binnengekomen. Wij hebben thans notaris Withaar te Velp verzocht, de registratie van onze vereniging verder te regelen. Daarna zullen wij overgaan tot het aanvragen van een eigen giro-rekening en tot de overdracht van het penningmeesterschap van hr. Comijs naar hr.Proper.
4. Wij zouden graag al onze leden willen vragen, met behulp van bijgaande folder te proberen, een nieuw lid voor onze vereniging te werven. Wij zijn niet ontevreden over de geregelde toename van ons ledental, maar een belangrijke uitbreiding is nodig, willen wij -ook voor de leden- werkelijk iets gaan betekenen. Ook financieel gezien is een bredere basis -gezien de toenemende kosten- gewenst. Mocht u meer folders wensen, dan zullen wij u die graag toezenden. Ook affiches zijn nog verkrijgbaar.
5. Het feit, dat u in het bezit bent van een ledenlijst, die via ons blad steeds wordt aangevuld, stelt u in de gelegenheid, mede-leden te bezoeken, die bij u in de buurt wonen. Hierdoor heeft u gelegenheid, informatie en misschien soms ook wel planten uit te wisselen. Ik geef het graag in overweging.

j.j.c.